



Парторганизацияларда отчеттар болгаш сонгулдалар

# КОЛ КИЧЭЭНГЕЙНИ ЧЕДИР ШИИТПИР ЛЕТТИНМЭЭН АЙТЫРЫГЛАРЖЕ

«Кок-Тей» совхозта партия эге организация чыл келген тузун-на сан таланы-биле өсүп, ортаныз таланы-биле быжыттып, коммунистерни айма-херекке харысалгамы белин, сагыла-чуруму быжыттып, ишкелди күштелип турар. Парторганизациялар Социалистик туңгелери Бодурсеяны болгаш Тамбов областын партия организацияларын таланы-биле СЭКП ТК-нын докталаарын бо организациянын ажилында таарыштыр тураларга чүгээлээни амылга улум дөңгөй салырып чедирген чүгээлээни. Бригадаларга, фермаларга болгаш ажил-агый өске-даа азырларынга хураалдар докталамап өртүн, анал социалистик чарыштын туңгелери, шийтирилер күсөөлөрин дугайын чүгээлээни турган, парторганизациянын партиянын ажилында болгаш коммунистерни өтөт-сонгулдалыг хураалында илестелгиле тодаргай чүгээлээни.

Баш чыл буртулга «Кок-Тей» совхозта коммунистерни санын сала-биле санап болур турган. Ам мыза коммунистерни, партия кежигүүне кеңешчилерини саны 46 четкен. Оларнын хой кези буртулга шийтирилди үчүстөрүнүн, сүт-б-ч-ч, күп фермаларында, хой азырларынга хаара туттулган. Бүдүрүлгелер туур-ла 35 кижиле ажилал турар. Оларнын арасында түтле ройалда

эвес, республикада безил сурагалдыг ажил-ишчилер хой Чижээ, күш ажаакчылары П. Петрушина, В. Шумова, В. Непомнящая; саанчылар: В. Ондар, Н. Манчик; механиктерлер Н. Бакин, А. Мураш-ка болгаш өске-даа коммунистер социалистик чарыштын муракчылары болуп, өлөшкөн ажилында кызыкмаккайын, мергежилдини көргүзүп турар. Чүгээлээни I-II класстын механиктерлерини саны 25 кижиле четкен. Коммунистер бүдүрүлгелер, хой-инженери ажил-херекте авангардчы ролун көргүзүп, совхозтун бүтү ажил-чарыштын идеякелди күш-ажидаг хой-агый кирип турар.

Парторганизация сүт-баран болгаш күп фермаларында ийн парторганизация тургускан. Бо хемчег партия эге организациянын ажил-чарыштын ажилдеринге чүгээлээни акжигиринге улуктун ичин берген. Парторганизация бүдүрүлгелер баш буртулга планнап, күш-ажидаг коллективтерини бүдүрүлгелер, амдырал-хандарына, культура айтырылгычыча ханымал кирип, ажил-чарыштын идеякелди, харысалгамы белин, коллективтин дайынчы өсө болу берген.

Бо фермаларда маалым 90 хуузу чыгы оларларга-сөмөрүтүп, немелде дөңгөлөп алынар. Эрткен чылдын чеди айы-биле дөңгөлөгө, бо чылым 37 муң чуурга немел алынган. Эрт буртулга планын 101 хууга күсөөлөтүнгөн.

Чокта чаа бо ийн парторганизация отчет-сонгулдалыг хураалдар ортаныздыг, белин дөңгөлөгө эрткен. Олар ийни

парторганизациянын отчет-сонгулдалыг хураалында багай эвес белетке болган. Анаа бүтү коммунистер ишкелди киржи, санаал-оналдарын берип, партияны амырдыраада, бүдүрүлгелер чедир ишкелди шүтүмүзүлөй. Бо бүтү парторганизациянын дайынчы арга-шынанын бедоний көргүскөн.

Парторганизация отчеттуг үеле партияны ажилын сийдин болгаш аргаларын сайырап-тайыкчылыгыне, дооучу чылдын планын оонадаларын, хураалын хуусаа бетине күсөөлөргө совхозтун бүтү ажил-чарыштын, специалистерни мобилизастаарычы, социалистик чарышты дөңгөлөгө организацияларын докталамап кичээлгиле салып келген. Ажил-агыйда ажилын бурту чарышта хаара туттулган, коммунистер хуузуна бедоний хураалын алганыр. Ам дүжүтү чирин чокка ажап алыр дөңгөлөгө, бүтү-ле хемчеглерин алган. Бригадаларга, партияны-комсомолу болуктерин, улукчу контролду постуларын тургускан.

Парторганизациянын ажил-чарыштын ажилдеринге ба-лаа болза партияны организациянын ажилды чедир шийтирилген айтырылгычы, чылдын бергелерин коммунистер: В. Морозов, В. Горбунова, С. Санников олар чилин-биле шүтүмүзүлөй. Бүдүрүлгелер ортумак эвенуе специалистерини ролу улук. Ийни турбуже кол специалистерин таланын, оларды негелден кошканын, оларнын ажилын

контролдуу, хуза чедирер, хайгаараар хемчеглерин барык чорутуулан. Чамлыкта бригадалар, фермаларын ууртукчуларында, специалистеринге улук болган кижилер кире бөр чоруктар бар.

Парторганизация эвенуе кадрлары-биле хууда бедоний чорутуу, хурааларга оларнын дайынчыларын ап, оларнын ишкелдин бедоний таланы-биле хемчеглерин боттандырап чутула. Оон ангыда хой-инженери партияны ажилынга партияны ууртулганы акжигиринге негеттишип турар. Совхозта профинеле комитетин, улукчу контрол бөлүгүн ажилы чогур дөңгөлөгө чедир тургустунмай турарын санап берген коммунистер дөңгөлөгөн. Совхоз республикада күш ажилды баштайын ажилды Күш ажилын ажилы, оон чутулазы кымга даа билинчир.

Ишкелдег баазаны кошкак, продукция бүдүрүлгелер эвенуе эвес бергелерин таарыштырып турар. Казалар эргичерин, күш азынгалы салыр материалларын чедирешилел чуртулган шырары баксырал, урелип турар. Казаларын ашпап арылгалар бериг-херекел, транспорттер чедирешилел. Моон улумуна чаш төлдү ажап өстүрер бергелер, оон ийни баш санымын өздүдери, продукция бөери колдуула чалгыс черде таптап туруп берген.

Септелген чорудары, кажаларын ашпап арылгаларын ажилын күжүнүн, материал

дарнын чедирешилел чылдын-на хожулап, механизация чогундан ажилын хой нуруу-ау хой-биле кылып, хой ушакты чарытпап турар.

Ажил-агый бодуну күжү-биле механизастаттынган чаа күш кажаазын тудуу турар. Тууду материалдары, колтурт механизамдер чогундан ук тууду түтле дөңгөлөгө четкөө, соксаан. Көдө ажил-агый ишкелдеринде Кок-Тейнин күш фабрикашын төлөвилел-сметта документини чагаанда бөр дымк үр үр эрткен. Оон салым-чолу билинмес. Ол ышкак Кызылтын эрт комбинаты «Кок-Тей» совхозтан өртке дүжүлгөн азырларын хулап албай турары чедир өлөптү. Бо бүтү чүгээлээни коммунистерни дүвүрүтпес аргажок.

Болуп эрткен отчет-сонгулдалыг хураалга эге организациянын дайынчы арга-шынанын, оон күш-ажидагы коллективке быжыткыч ролун, салдарын улум күшкелдер таланы-биле шийтирин хулап алган. Чаа сонгулгал парторганизациянын дүргө чылдыгыны, амы уеле совхозтун бүтү ажил-ишкелдерини күжү чангыс-лаа таранын, санымын чедир чокка ажап азырларын, ийнигинын маалымга четир санын чедир белеткерины, бар куралыларын, аргаларын ажилал турган, планын сорулгаларын, социалистик хулаалени күсөөлөргө күштерин мобилизастап, боттуг хемчеглерин чорудуп агаалар хулаалениг. В. ОЙДУП.



Радист Билчей Бурмучалович Иргит Бай-Тайга районуну Төви суурга болгаш республиканын өске-даа харылзаа органырынга ам үчүн чылдын ийурунда амылдап турар. Амгы үеле ол Төвиниң харылзаа белдиринде улук элентрохеханик.

Билчей Бурмучалович хой чылдар дүргүндө амылдап болгаш арга-мергежини баян, аңаа амыл монтерларын өөрдөп белеткэн. Ол ам аныяктарнын хоочун дагдыныкчызы. Тываның Совет Замлынын составында баптап киргенден бөр 25 чыл оон демдегеп эрттирин турда, өзү түңгелдиг ажилы дээр Билчей Бурмучалович Күш-аныякчы Кызыл Чок ордени-биле шаңаткан.

ЧУРУКТА: Билчей Иргит (оң таланында) өөреникчи Г. Иргит-биле калы. А. МЕЛЬНИКОВТУҢ фотосу.

## Коммунист дугайында чугаа АЖЫЛ-ИШЧИ-ДАА, ОРГАНИЗАКЧЫ-ДАА

## ХАРЫСАЛГА ЧОКТУҢ УРЖУКТАРЫ

«Тыва септелге-тууду» тресттин тууду материалдарын кыдыр заводу бо чылдын эрткен 7 айларында продукция бүдүрүлгелерини планын 96,8 хуу чедирген. Бир эвес кылгыларын айы-биле алыр болза, план баа-ла чедир күсөөлөтүнгөн. 844 кубо-боктун дөңгөлөгө материалдары, 1046 мөңү метр сонга, эчки блоктары, кабак хаалгалар, 410 муң кезек шкатулары эчки болгаш өске-даа кылгылар чедир бердимиз.

Эрткен 4 чыл 7 айнын түңгелде беш чылдын планын оонадалында ийни продукция бүдүрүлгелерин хемчээли 139 муң рубльге, продукция сайгарынын планы 230 муң рубльге хожулашканын болуп турар. Биланын улук-жужаакчылар эрткен дөңгөлөгө азынгалар болгаш чылдарда болган: дооучу чылдын эгезинге чедир продукция сайгарынын планы 212 муң, бүдүрүлгө — 113 муң рубльге чедир күсөөлөтүнгөн.

Байдалар тургустунмай, ийнида стопованын чокта чаа организациястан. Мында шийтирилген трансформатор өртөгөнүнүн ийн медале дүргүндө ийни дөңгөлөгө чедир амылдаган, чек бүдүрүлгө планын чүгээлээни 54 хуу чедирген.

Чазылар шийтирилген ажилы үгээлээни. Ийни маалылары чедир кирерин, оон соодаа белин кылгыларын чек ийниге, азы дөңгөлөгө үндүр дажылаары мергежилдини ажил-чарыштын чүгээлээни, дажылап турар. Чекке 20—22 кижиле ажилдар жураут, ам мыза чүгээлээни 12 ажилын бар. Оон улумуна бир ажилынга оонаштыр норма күсөөлөргө турга-даа, чедир ийни продукция бүдүрүлгелерини чүгээлээни.

Бирги чарык чылдын планын күсөөлөргө-биле организация-техниктик чамлык хемчеглерин чорударын планнаган. Ийни дилер шийтирилген байдаларында ажилчарын санын 4-тен 6 чедир четчелээр, дөңгөлөгө кирерин, механизаторларын септээр, чазы болгаш чылдымга шүтүмүзүн тууду чедирер П-1, П-2, П-3 марканын демір-бетон кылгыларын колдурар, ийни дилерин турган арышчыл үчүрүн эвенуе ийни чедирер. Бо хемчеглерин боттандырап болза, бир айда 30 муң хире рубльдин немелде продукцияны алыр арганы бөр. Ийни белеткөр, дилер чекке 5 бригада бар. Ийни бригадалар бүдүрүлгелер ажилчарын саны 5 четкен. Дөңгөлөгө ийни алыр 1,5 муң рубльге бүдүрүп оон ийни соксаткан.

Заводтун ууртукчуларын, тускай эртемчилерин бүдүрүлгелерин муракчыларын дооучу чедир кажалар-биле боттуг дөңгөлөгө баазаны туттуларын маалым, амыз заводтун күжү белин, дөңгөлөгө кирерин, хой-агый механиктерини маалым дээр хөөнерлел. Чекстерге ажилдар шөлөр эвенуе болганында аңаа чаа дөңгөлөгө кирерин салдымын, механизация долу ажилгалары билинчир. Ийни баазалаа ажилгалар болуп куралылар бар-дыр. Чекстер ажилчарын-биле четчелээр, күш-ажилды организацияларын эки-жигер, социалистик чарыштын дөңгөлөгө чедир амыр, ажилчарын ажилдарында таарымчалыг бүтү байдаларын тургузуп азынгалар хемчеглерин ап, дарын боттандырап керек.

«Тыва септелге-тууду» тресттин Кызылда септелге тууду эргелди 1969 чылдан эгелеп чаа бүдүрүлгө баазаны тууду турар. Оон дөңгөлөгө өрттө (дөңгөлөгө-биле) 1 миллион 500 муң рубль. Баазанын тууду 1970 чылда дооучу, ажилгалга кирерин көрдүнгөн. Ийни аңаа 450 муң рубльдин тууду мөнтаж ажилдарын кыдырып турган. Амгы завод чылда 900 муң рубльдин бүдүрүлгө болза, чаа бүдүрүлгө баазаны 2 миллион рубльдин продукцияны бүдүрүп үндүр. Чаа завод үш чедир болуп: септелге-механик, ийни болгазыралар, чазылар болгаш ийни-бүрү бүдүрүлгө, лак белеткөр. Завод чылда 12 муң кубометр дилег материалдарын, 4220 кубометр чазаныла кылгыларын, 1900 кубометр болгазыралык баранын дилег материалдарын, 172 тонна ийни-бүрү бүдүрүлгө, 270 тонна дөңгөлөгө кылгыларын бүдүрүп.

Дооучу чылдын төңгөүлөгө чедир 4-ле ай артак. Эрткен чылдарын планын оонадаларын күсөөлөр дөңгөлөгө чогур хемчеглерин албайн чедир. Ол хожулашканын болурбаанын арганы турган деп чүвени бо чылдын дүргүлгө бадаткап турар-дыр.

Н. ООРЖАК,  
«Шынык» тускай корр.

СЭКП-нин XXV съездинин ай дээр күш-ажидагы чедир-кирип-биле үтүкүр дөңгөлөгө социалистик чарыштын калбары дугайында СЭКП ТК-нын докталамы «Сүт-Хөд» совхозтун партия организацияларын ажил-чарыштын ажилдерин маалым, бүтү ажилчарын чедир болганга тааныштырып, күш-ажилдын темпини бедиринге совхозтун ажил-чарыштын мобилизастаар херекке идеякелди киржи турарлар. Совхоз бо чылдын ийнигинын маалымга 1962 тонна санын белеткөр, азы план 64,3 хуу күсөөлөтүнгөн. Совхозта мал чедир белеткөр дөңгөлөгө алган чарыштын бирги черин Ишкел салыры өлөп турар.

Олар мал чедир белеткөрүнүн планын 70 хуу күсөөлөтүнгөн. Салырынын санын белеткөр турар бригадаларын ай дээр күш-ажидагы көргүзүлгелерин Сайыр бригаданы чедир алган. Бо бригаданын кежигүнери мал чедир белеткөр планын 90 хуу ажил күсөөлөтүнгөн. Бригаданын кежигүнери шүптү хойжулар.

Салырынын өргөлөгө эш Монгуш Дадар-оол мал чедир белеткөрүнүн ажилын бидилги организациялап, хой-инженери организацияларынга дайнып алган, сууруну улук, биче чуртакчыларын шөф ажилчыне каш улук организациялап. Чокта чаа мал чедир белеткөр турарларын ортузунда калбарган социалистик

чарыштын түңгелди үндүргөн. Оон бирги черин Сайырда хойжу бригада элден.

Мал чедир белеткөр амылда малчылар оң идеякелди киржи турарын демдегалар керек. Тус-тус хойжулардан амыр-ажидагы тилегенин хойжу Монгуш Сын-оол чедир алган. Бо малчын өг-бүлөзү-биле калы ам 35 тонна санын белеткөр, кыштаанда чедирген. А малчарын Монгуш Чамбал-оол 27 тоннаны белеткөр баа-ла кыштаанда ашпап алган. Олар Мунууна 15 тоннаны белеткөр, санын кыштагаларында чедирген.

Мал чедир белеткөр чутула ажилга совхозтун албан организация болгаш өске-даа бүдүрүлгө чедир улук шөф дуулашканын көргүзүп турар. Сүт-Хөдө ийни ажил-агый чедир коллективни 100 тонна санын кезип белеткөр даалга алган, ону 100 тонна кылдыр бүрүн күсөөлөгөн. Ажилчын кооперациянын кол-лөгө 30 тоннаны белеткөр турган, бо хуунерге чедир 27 тоннаны кылган болгаш мал чедир белеткөр ажилды ол коллектив ам-даа үргүчүлө-вишпап.

Совхозтун бүтү салырынын ийнигинын маалымга быжык чедир-суурну тургузар дөңгөлөгө чамлык оуну улум херекелдендирип, бо ажилче кижилерин чаа техникалык күжү чедир организациялап турар.

М. ХЕРТЕН.

Мамаа Тербижневна Бечээ —Эрэн районуну «Мерен» колхозунуң дүргүлгө хойжарынын бирээни. Ол бодуну кызым каш ажилы-биле чыгыс чер чуртулгаларын белик хуңдукелин чаалап алган Шудуру ажил-ишчи-биле мурунда каш улук ужура-ла, ажил-амдыралы-биле таанышып келген болгаш оң дугайын эки билер мен. Ий-чарга бо улудаа чугаа баа-уузу болган.

— Мал-маганын кайы кире семирип тур, Мамаа Тербижневна? — деп, сонугурап айтырдым.

— Чаа мал магалыг үле-болгай моң думай. Чылгаларын өң-базын чек-чымсы-чедир өт-сигелге дээр чедир чедир чыгып, хемс, торгу чыгып-каны-биле дөңгөлөгө чылдар чүве ишкелди. Ийни чылдар чүве семирес кел кай-мын турар. Каларын хойжарым бистин эвес, а харын шүптү хойжарынын ийниг.

Олар ам Мерен ажыкка чылал турар болду. Бо дээр-ге магалыг чылал.

Ийни Мамаа Тербижневна чугаанын магта халдар динилер оран мен. Ол хемсиз кала доктаай хона берген, бичи болгаш чурой баа-ка-тап-ла чугааны улумчылдым.

— Божалыгма бистин бо № 1 хойжу бригадасыма 5660 ажык хой бар. Ам олар кончук ий чылгалал, семирип турар. Олар ийшик черде барган, ийни өрттү өрттөш, оон-ла артык семирилер. Бригаданын бичи семирилер маалым чыгыт семирилгелери эге организациялап, бо хуунерге эрестиг ажилал турар.

Ол-лаз ийниг-дыр. Ам бостуну мурунувусту бир коо-сурулга мал чедир хойжу белеткөрү болур. Аргалы-ла баа-ла хой санын, бузук-бүрүнү белеткөр алыр. Кыштын соогу күзүгө, улук харын тууду-биле кылдыр уруттарга, чангыс тууду-лаз санын тывылыр болур. Ийни чүдөл-лаз берге болур. Бо бүтүп эки билер болгаш бригаданын хойжарынын санын салып, бүтү күжүвүстү өлө мөңгөлөп турар бис.

Хойжу Мамаа Тербижневна Бечээ бригадала партия ба-лудууну организациялап. Ийнигаш парторганизация хурааларына чылгалашканын органи-

зация эрттирерини, хойжуларын санын белеткелди ажилынга киржигелерин дугайында ийн улук чугаалашкан.

Ол ийниг болбас аргажок, Канды-лаз ажилды органи-зациялап чоруду болза, ол үр-түңгелди болур. Эрткен чыл бо хойжу бригаданын хойжары 230 тонна санын болгаш өске-даа мал чедир чогур үезинде белеткен алыр аргалык болган. Ийнигаш оң дөңгөлөгө хойжу колданып кыштын хур ажил, хойжу бүрүзү каларын хожуну чаш төлдү оң-чаменин дооруктуруп өстүргөн. Кышкы баа-ла чыгыс-лаз үезинде санын хойжарга баа-ла санын чаш хурагаларында чедирген.

Хурагалары камгалап алган. Бригада төүндө дөңгөлөгө ийни ишти чурттап улук бажымын туткан. Ийни кылды-булуң докталамап ажилал турар. Хойжу бүрүзүнү көргүзүп тускай бижеш аскап.

Коммунист Мамаа Тербижневна Бечээ ам хойжулап ажилла-ла азын каш ажил турар. Баштайгы чылда ол төрүвөс хураган каларын кыштаган. Оон соодаа ол төрүрү хой хуузу алган. Эрткен чылдарын дүргүндө чыл санында-ла, төрүрү 100 тонна оонаштыр 100-тен өрү хурагалы ап келген. 1974 чылда төрүрү 100 тонна оонаштыр 103 хурагалы оң-чаменин дооруктуруп өстүргөн.

Мамаа Тербижневна бодунуң уругуларын кежигүнеринге баа-ла улук кичээлгиле салып турар. Оон улук уруу Кызылдын политтехникунда өөренип турар. Ол тууду жолду. Ол бо чылда сеп класс-ты дооучу. Өскөлери эге класстарда өөренип турар.

— Хойжуларын ажил-чарышын, оларнын харысалгамынын дугайында чүгээлээни санын чедир амыр турар. Ийнигаш оң чылда Мамаа Тербижневна? — деп, айтырдым.

— Тывага хой ажилын улум көргүзүлгелерин дугайында СЭКП Тыва обкомунуң Х пленумунуң шийтирилген амырларга боттандырап дөңгөлөгө бистин Эвен районунуң «Мерен» колхозунуң хойжары улук оорук киржишкени-биле ажилал турар. Ийнигаш хойжу бүрүзүнү мурунда харысалга улук. Хамыктык мурунда кылка улук санын белеткөр мал чедирин ийни-биле белеткөр. Малдын калы-харазын экижилер. Хойжу кижиле бүрүзү чангыс-лаз баш малды, оон каш тук бүрүзү чордасы дээр шүдүрү ажилдар. Бодууга негелдени күшкелдер, оон шырары экижилер.

Дүргүлгалыг хойжуу бо чугааны черде мен. Ийнигаш оң улуктул турар партия болуп олче баа улук кичээлгиле утландырган.

Мамаа Тербижневна Бечээ Тыва АССР-ин Дээди Советинин депутаты. Ол бодунуң депутат хулаалени баа-ла септедил күсөөлөп, чонун бо белик идеякелди төлөткү болуп турар.

Х. ОЯДАН-ООЛ.

Бо бүдүрүлгө чүгө хожулап турармы.

Завод 3 чедир: чазылар, механиктик болгаш ийни белеткөр, дилер.

Медиктик чек хоорай кылдында, автобус доктар черде безил 1,5 километр иркак, ийнигаш ажилчарын аргы-жарын таарымча чок, бердешкелдер таарымча турарлар. Бо чекке 6 ажилчын ажилдар жураут, а херек кырында ийни 2—3 кижиле ажилал турар. Ийни белеткөр, дилер чедир заводтан 6 километр черде турар. Ийни аар ажилдар механизастат-тымаан. Чудуктарын кол-биле алыр төрөлөгө дажылаар. Р-66 деп ийни дилерлер керектелген күжү белин, дөңгөлөгө эрген.

Ол байдалар күш-ажилын бүдүрүлгелерин бедиринге шаптыктыг. Ажилчарын ажилдарында таарымчалыг

Завод ийни продукция бүдүрүлгелерини планын июнь айда 1 муң, июльда 4 муң рубльге ажил күсөөлөгөн. Моон алгаш көргө, дооучу чылдын планын күсөөлөргө турган бүтү ажилчарын бар.

Заводта ажилчарын ажилга докталаа чоруп хой. Ол чорук бүдүрүлгелерин таарымчалыг ажилдарында шийтирилген турар. Ажилчарын докталаа ажилдарын таарымча кылдыр күш-ажилды организациялап. Чектер, бригадалар аразында социалистик чарыш бар-даа болза, оон түңгелди үндүрбей, ала чылгалашканын шийтиркен. Чылдатын чок ажил шыгы үзөр чоруктар баа бар. Эрткен чылдын 630 кижиле хүнү

Ол бир бязанын хонукта немелде дөңгөлөгө 870 грамм болуп чедир алган. Ийнигаш бо мал каларчыларын аразында калбарган социалистик чарышты тилекти болуп үнгөн.

Мүрүкчү малчынын чургу республиканын Хуңдук самбыранында кирген.

О. ТАВАА.

«Улук-Хөд» совхозтун Ийнигаш салырынын муракчы малчынын Дунгар-оол Кара-оол 1965 чылдан эгелен ийнигаш малын маалым келген. Ол эрт улумушканын бо мал каларчызы. Малчын бо аразында бязаларын чедир дөңгөлөгө, оларнын немелде дөңгөлөгө биче

## ЧАА ХАЙНАКТАРАА



ХАРЬОВ ОБЛАСТЫ. Үнүш өстүреринин, селекционун болгаш генетикумун В. Я. Юрвев аттыр Украина эртем-инженер институтунуң тараа шөлдеринде чаа тараа культуразын ажаап турар. Недаз ажил-агый эртемдеринин доктору Андрей Фролович Шульдининиң ууртулгалы-биле бөлүк эртемдерин күзүн чамып тараар кон-тарааны күзүн чымчан болгаш кадык кызыл-тас-биле хайнакташтырып турган, «тринал» деп аттыг чаа хайнак тарааны үндүрүп алган.

Ол болза бедон дүжүктүрү-биле болгаш үезинде хей белоктарын бары-биле ылгалып турар. Ол тараанды быжырган хлеб ажан чагай аманын, бедон шырарлыг болур. Эртемдеринин тургусканы «тринал» мал чедир херекелдер хөвирин ногаан чедир кылдыр-даа, сенжа болгаш витаминин далан белеткөрүн-де ажилгал болур.

«Тринал» бистик чуртувустуң 90 областында болгаш крайларында бүдүрүлгелерин сорт шылгалдазын эртип турар.

ЧУРУКТА: институттун «Элитно» дээр дүргүлгө ажил-агыйнын шөлүндө комбайнер дуулашканы В. И. Черненко «тринал» сөөлү сновун профессор А. Ф. Шульдинге (солгай таланында) белек кылдыр берип турар.

(СЭТА-ның фотохроникасы).

ТИЛЕКЧИ БОЛГАН

эвес арга-дуржуланы чедир алган.

«Ам Дунгар-оол Кара-оолдун колданында төрүрү 92 ийек бар. Төрүн 70 ийектин баазаны бүрүн өстүрүп алган.

Ол бир бязанын хонукта немелде дөңгөлөгө 870 грамм болуп чедир алган. Ийнигаш бо мал каларчыларын аразында калбарган социалистик чарышты тилекти болуп үнгөн.

Мүрүкчү малчынын чургу республиканын Хуңдук самбыранында кирген.

О. ТАВАА.

«Улук-Хөд» совхозтун Ийнигаш салырынын муракчы малчынын Дунгар-оол Кара-оол 1965 чылдан эгелен ийнигаш малын маалым келген. Ол эрт улумушканын бо мал каларчызы. Малчын бо аразында бязаларын чедир дөңгөлөгө, оларнын немелде дөңгөлөгө биче

«Улук-Хөд» совхозтун Ийнигаш салырынын муракчы малчынын Дунгар-оол Кара-оол 1965 чылдан эгелен ийнигаш малын маалым келген. Ол эрт улумушканын бо мал каларчызы. Малчын бо аразында бязаларын чедир дөңгөлөгө, оларнын немелде дөңгөлөгө биче



